

Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit

§ 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 003-mut akissut

09-02-2016
Suliap normua. 2016-590
All. nr. 1932454

Asasara Sara Olsvig

COP21-mut atatillugu FN-ip silaannaap pissusaanik isumaqatiginninniarnani silap pissusaa pillugu nunat tamalaat isumaqatigiissutaat pillugu Naalakkersuisunut ulloq 4. januar 2016 arlalinnik apeqquteqarsimavutit.

Apeqqutigineqartut naalakkersuisunut, silap pissusaa pillugu nunat tamalaat isumaqatigiissutaanik isumaqatiginninniartussanut, tassaasut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq aamma Pinnngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalakkersuisumut akineqartussanngortinneqarsimapput.

- 1) Naalakkersuisut augustimi 2012-mi "Danskit naalakkersuisui Naalakkersuisullu Naalagaaffiit Peqatigiinni silap pissusia pillugu isumaqatigiissut pillugu nunat tamalaat isumaqatiginninniarnannut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissummik" atsiugaat suli atuuppa?

Aap, danskit naalakkersuisa Naalakkersuisullu suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutaat suli atuuppoq.

- 2) Naalakkersuisut danskillu naalakkersuisuisa COP21-mut atatillugu isumaqatiginninniarnernut atatillugu Nunatsinnut qanoq anguniagaqarpat?

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunamullu Namminermit Naalakkersuisoq silap pissusaa pillugu isumaqatiginninniarnermi Kunngeqarfiup Danmarkip ataatsimut aallartitaattut peqataavoq, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat danskillu naalakkersuisuisa akornanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut naapertorlugu. Kalaallit Nunaata COP21-mi isumaqatiginninniarnermi peqataanerani anguniagaavoq Kalaallit Nunaata soqutigisaasa massumani suliarineqarnissaannik qulakkeerinninnissaq.

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni silap pissusaa pillugu politikkip aalajangersarneqarnissaanut, aamma FN-ip sila pissusaa pillugu isumaqatigiissutaat isumaqatigiissummullu tapiliussat atuutsinneqalernissaannut atatillugu akisussaafik tigusimavaat.

COP21-mi isumaqatiginninniarnissaq sioqqullugu nunarsuaq tamakkerlugu silap pissusaa pillugu isumaqatigiissummut nutaamut kalaallit peqataassappata silap

pissusaa pillugu isumaqatigiissutip qanoq isikkoqarnissaata, tassunga ilanngulugu kalaallit peqataanermikkut kalaallit soqutigisaat sunnerneqassanersut erseqqissumik paasineqaqqaarnissaat utaqqimaarniarlugit Naalakkersuisut aalajangersimapput. Kalaallit Nunaat silap pissusaa pillugu isumaqatigiissummut nutaamut peqataassappat piumasarineqarpoq Kalaallit Nunaata siunissami suliffissuarnik ineriartortitsinissamik kissaateqarnerata eqqarsaatigineqarnissaa.

Siumut erseqqissumik ilisimaneqanngilaq FN-ip silap pissusaa pillugu isumaqatigiinniarnerni peqataasut nunarsuaq tamakkerlugu silap pissusaa pillugu isumaqatigiissuteqassanertut, aamma isumaqatigiissutip qanoq isikkoqarnerata imaatalu Kalaallit Nunaat nunarpassuillu allat ukiumi innersuussiffiusumi 1990-imi suliffissuaqarnikkut suliaqarpallaarsimanngitsut suliffissuartigut ineriartortitsinertik annertusarsinnaaneraat. Taamaattumik COP21-eqartoqarnerani sapaatip akunnerani kingullermi isumaqatigiinniarnernup oqaasertassavii saqqummiunneqarput.

- 3) Nunarsuaq tamakkerlugu silap kissakkiartuaarnerata 2 gradet ataallugit taamaallaat qaffannissaa isumaqatiginninniarnerni periusersamut ilaatinneqarpa imaluunniit allanik anguniagaqartoqarpa?

Naalakkersuisut isumaqatiginninniarnerni pingaartissimavaat silap pissusaa pillugu isumaqatigiissummi nutaami Kalaallit Nunaata siunissami suliffissuaqarnik ineriartortitsinissamik kissaateqarnerata eqqumaffigineqarnissaa.

Naalakkersuisut Kyotomi isumaqatigiissummi aniatitsinermik millisaanissamut periuserineqartoq isumaqatigisimanngilaat, taannalu Naalakkersuisut nunarsuarmi CO₂-mik aniatitsinermi ukioq innersuussiffiusoq 1990 aallaavigalugu killilersuinissaq naapertuuttutut isiginngilaat.

Kalaallit Nunaata nunarpassuillu allat, ukiumi innersuussiffiusumi 1990-imi suliffissuaqarnikkut suliaqarpallaarsimanngitsut, silap pissusaa pillugu isumaqatigiissummi nutaami aniatitsinermi periuserineqartup atuutiinnarnissaa akuersaarpasuk, soorlu Kyotomi isumaqatigiissummi tamanna atuutsinneqartoq, taava siunissami suliffissuaqarnikkut sulianut Kalaallit Nunaat annertoorejussuarmik akiliisariaqalissaaq, akerlianik nunat suliffissuaqarfioersut suliani atuutereersuni aniatitsinermik appaanissamut taamaallaat pisussaaffeqassapput aallaavigineqartumik taamani annertuumik suliffissuaqarfiunngitsut. Taamatut periuserineq unammilleqatiginnermik equitsivoq, silalu pillugu isumaqatigiissummi nunat tamarmik ataatsimoorussamik assigiinngiiaartumilli akisussaaffeqarnissaq pillugu anguniakkani siunertamut naapertuunnani.

Tamanna pissutaalluni Kyotomi isumaqatigiissummi aappasaanik pisussaaffeqarfiusumut Kalaallit Nunaata peqataanissani nangaassutigaa taamaattumillu Danmarki kisimi pineqartunut ilaatinneqarluni.

- 4) Sooq nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit pituttuisumik allassimasoqannginnera isumaqatigiissummi iluarisimaarinninnginnermut tungavilersuutigineqarpa?

Naalakkersuisut Nunap inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip Nalunaarutaa tunngavigalugu sulissutigaat, silap pissusaa pillugu isumaqatigiissummi inatsisitigut pisussaaffeqartumik nunap inoqqaavinut innersuussisoqarnissaa, nunap inoqqaavisa ineriartornissamut pisinnaatitaaffeqarnerat aamma nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiisa silap pissusaata allanngoriartorneranut tunngatillugu iliuuseqarnermi ataqineqarnissaat.

Tamanna pissutigalugu isumaqatigiissutip aallaqqaataani nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiitut taamaallaat innersuussisoqarnera Nunatsinnut pakatsinartuuvoq, innersuussarli inatsisitigut pisussaaffiliingilaq.

Danmarkip isumaqatiginninniarnep nalaani Kalaallit Nunaat isumasiortarsimavaa, nunallu inoqqaavisa pisinnaatitaaffiitut innersuussisarnep inatsisitigut pisussaaffilerneqarnissaa pimoorullugu sulissutigisimallugu.

Isumaqatiginninniarnermi nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiitut innersuussiuartarnissat pillugit ikorfartuisoqarsinnaasimangilaq, ilaatigut EU-mi nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiitut tunngatillugu ataatsimut isummertoqarsimanginnera paaseqatigiiffiusoqannginneralu pissutigalugit.

Taamaammatt nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit pituttorsimasumik oqaasertaliisoqarsimanginnera Naalakkersuisut pakatsissutigivaat.

- 5) Naalakkersuisut danskillu naalakkersuisuisa nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit pituttuisumik allassimasoqarnissaa Nunatta inissisimanagera qulakkeerumallugu anguniagarisimagaluarpaat?

Naalakkersuisut kissaatigisimavaat FN-ip sila pissusaa pillugu isumaqatiginninniarnep peqataasut "ataatsimoorussamik assigiinngiiaartumilli akisussaaffik" pillugu tunngavisoq tunngavigalugu isumaqatigiissuteqassasut, taamallu siunissami Kalaallit Nunaanni suliffissuaqarnikkut ineriartortitsinissamik kissaateqarnermut eqqarsaatiginninnaasumik. Aammattaaq Naalakkersuisut nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiitut innersuussinermi pisussaaffiliisumik ilanngussisoqarnissaa takorusuppaat.

- 6) Taama issimappat taava soq piunasaqaat sakkortunerusumik attanneqanngila?

Danmarki Skandinaviamilu nunat allat arlallit pimoorullugu sulissutigisimavaat nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiisa ilanngunneqassaat, kisianni EU-mi nunat ilaasortat ataasiakkaat (matumani Danmark ilanngullugu) silap pissusaa pillugu isumaqatiginninniarnep namminersorlutik isumaqatiginninniarnep ajorput, EU-lli ataani inissisimasutut isumaqatiginninniartarlutik. EU-p iluani ataatsimut isummertoqarsimangimmat EU-p isumaqatiginninniarnep nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiisa ilanngunneqarnissaat sukataarutigineqarsinnaasimangilaq.

- 7) Parisimilu isumaqatigiissut ilumut Nunatsinnut taama ajornartorsititsissusaasimappat, taava soq Naalakkersuisut plan B-qarsimangillat?

Naalackersuisut silap pissusaa pillugu isumaqatiginninniartoqarnerani, Kalaallit Nunaanni siunissami suliffissuaqarnikkut ineriartortitsinissaq pillugu kissaatertik silap pissusaalu pillugu isumaqatiginninniarnermi nutaami Kalaallit Nunaata imminut napatittumik aningaasaqarsinnaanissaa ilaasinnaanersoq, siullertut isigini-arsimavaat.

- 8) Naalackersuisut nalunaaruteqarput Nunatta silap pissusia pillugu isumaqatigiinnermut peqataassanersoq maanna isumaliutigineqartariaqartoq. Peqataanermi iluaqutissat ajoqutissallu qanoq nalilersorneqarpat?

Isumaqatigiissutip 2020-mi atuutilernissaanut isumaqatigiissutip inaarnissaanut suliassat immikkoortut ataasiakkaat ilanngunneqarsimanngillat. Assersuutigalugu peqataasut suliassaannut tunngatillugu nalunaarsuinermi mallittarisassaannik sanasoqassaaq.

EU-p sila pissusaa pillugu isumaqatigiissutissamut pingaarnertut anguniagaa Naalagaaffiit ilaasortaataqartut nammaqatigiissutigissavaat - matumani Danmark ilanngullugu. Anguniagaq aalajangersimasuuvoq aamma 1990-mut saniliullugu 2030-mi 40 pct-imik annikillisaavoq, kisianni danskit nammatassaat qanoq isikkoqarumaanersoq suli nalunarpoq. EU-mi nammaqatigiinnissaq pillugu isumaqatiginninniarnert EU-p iluani 2016-ip ukiuata affaani kingullermi aallartinneqassapput, tassani Kommissionip siunnersuutigisimasaa tunngavigineqassaaq.

Danskit Naalackersuisui nunarsuaq tamakkerlugu silap pissusaa pillugu isumaqatigiissummut ilaassagunik naalagaaffiup ataaniittut tamaasa eqqarsaatigissavaat. Kalaallit Nunaat (Savalimmiullu) isumaqatigiissummut ilanngukkusunngip-pata, Naalagaaffiup atortussanngortitsineranut atatillugu oqartussaasutut ilaanginnissaq aalajangiunneqarsinnaavoq.

Illuatungaatigulli Naalagaaffiup pisussaaffianut ilaarusuttoqarpat, pisussaaffiit tamarmiususut ilaannut tunngatillugu Kalaallit Nunaat qanoq annertutigisumik pisussaaffeqarusunnersoq pillugu Naalagaaffeqatigiit iluani isumaqatigiissutigineqassaaq. Kalaallit Nunaat namminersortutut FN-imut ilaasortaangimmat, anguniakkani taakkartorneqartuni inissiinissaq Naalagaaffeqatigiit iluani pis-saaq.

Kalaallit Nunaat Kunngeqarfimmut Danmarkimut ilaanini pissutigalugu isumaqatigiissummi nutaami suliffissuaqarfittut inissisimaffeqassaaq, Kalaallit Nunaatalu isumaqatigiissutip atuutilersinnissaa kissaatiguniuk naatsorsuutigineqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaata Danmarki nammaqatigisariaqassagaa, soorlu Kyoto-mi isumaqatigiissutip atuuffiani siullermi taamaassimasoq.

Silap pissusaa pillugu isumaqatigiissut aammattaaq aniatitanik annikillisaanissamik pisussaaffiliivoq nunat suliffissuaqarfiusut nunanut ineriartortuusunut silap pissusaa pillugu aningaasalersuinissaannik aalajangersakkanik imaqartumik, Kalaallit Nunaat aalajangersakkani taakkunani pineqartunut ilaasinnaangilaq, tassami Kalaallit Nunaat Kunngeqarfimmut Danmarkimut ilaanini pissutigalugu

isumaqatigiisummut namminersortutut peqataanngilaq, Kalaallillu Nunaanni suliffissuaqarneq annikitsuinnaagaluartoq isumaqatigiissutip aalajangersagai naapertorlugit nunatut ineriartortutut inissisimanngilaq.

Kalaallit Nunaata isumaqatigiisummut ilanngunneqarnissaq kissaatiguniuk, taava aniatitassatut nuna tamakkerlugu aalajangersarneqarsimasumik isuaqatiginninniarnissamut/saqqummiussinissamut attassiinnarnissamullu Kalaallit Nunaat pisussaaffeqassaaq, aamma siusinnerusukkut tapersiissutaasarsimasunit angusaqarneruffiorusuttumik ukiut tallimakkaarlugit tapersiissutissanik nutaanik saqqummiussinissamut.

Kalaallit Nunaanni suliffissuaqarnikkut ineriartortitsisoqarnerulernissaa 2020-mit aallartissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Aatsitassarsiornerup uuliasiornerullu ineriartortinnissaannut pilersaarutit, taakkununga ilanngullugit suliffissuaqarnikkut ineriartortitsinissat atuutsinneqalerpata Kalaallit Nunaata ullumikkut aniatitsisarnermut sanilliullugu ukiumut CO₂-mik aniatitsinera annertusisussaavoq, taamalu Kalaallit Nunaata isumaqatigiisummut ilaalissagaluaruni siunissami suliffissuaqarnermik ineriartortitsinini akisunaarsinnaavaa. 2020-mit aallartittumik nukimik atuinermik annikilliliisumik suliniuteqartoqaraluarpalluunniit siunissami suliffissuaqarnikkut ineriartortitsineq ilutigalugu aniatitassatut naatsorsuutigineqartut matussuserneqarsinnaanaviangillat.

Taamaalilluni silap pissusaa pillugu isumaqatigiisummut nutaamut ilaalernerup siunissami Kalaallit Nunaanni suliffeqarfissuaqarnermik ineriartortitsinissaq akornusersinnaavaa, tassa nuna tamakkerlugu aniatitsisarnermik annikillisaanissamut tapersiissutini Kalaallit Nunaata piffissap ingerlanerani annertusiartortussaq saqqummiuttariaqartassavaa.

Kalaallit Nunaat silap pissusaa pillugu isumaqatigiisummut ilanngutissagaluarpat, Kalaallit Nunaata siunissami aningaasaqarnikkut ineriartortitsinissamullu periarfissaannut tunngatillugu annertuumik aningaasaqarnikkut kingunerlutigisavaa.

- 9) Nunat tamalaat akornanni oqaluttuarisaanermut pingaarutilimmik isumaqatigiittoqarnissaata piviusunngornissaa sillimaffigalugu Parisimi isumaqatiginninniarnarit sioqqullugit Naalackersuisut Nunatta inissisimanissaa pillugu erseqqissumik pilersarusioreersimappat?

Naalackersuisut COP21 sioqqullugu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoq piginnaatitsissummik tunivaa, piginnaatitsissutip imarai, silap pissusaa pillugu isumaqatigiisummut nutaamut ilannguttoqassappat Kalaallit Nunaata siunissami suliffeqarfissuarnik ineriartortitsinissamik kissaateqarnera eqqarsaatigineqassasoq aamma silap pissusaa pillugu isumaqatigiissutip Kalaallit Nunaata peqataaffiginiaruniuk siunnersuutigisimasaatut isikkoqartoq paasinarsippat suliap naalackersuinikkut isummerfigisassanngorlugi Naalackersuisunut saqqummiunneqarnissaa eqqarsaatigalugu.

10) Taama iliortoqarsimangippat sooq taama iliortoqarsimangila, taamalu iliortoqarsimappat qanoq iliortoqarpa?

Apeqqummut 9-mut akissut innersuutigineqarpoq

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Vittus Qujaukitsoq

Inuussutissarsiornermut, Suliffe-
qarnermut, Niuernermit Nunamullu
Namminermut Naalakkersuisoq

Mala Høy Kuko

Pinngortitamut, Avatangiisinut
Inatsisinillu Atuutsitsinermit
Naalakkersuisoq
